

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 213 с.

Автори:

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Бойчева О.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Галіта К.Ю. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Георгіу О.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Голубчикова Ю.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Гуцол А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Дарій А.М. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джусенко Т.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.В. – студент кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Іванов М.П. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Калантарчук Т.І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко А.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кравченко В.К. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А.А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К.П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Марушевська В.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Никитюк К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Попряга Ц.І. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пухкан Н.М. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ревунов М.С. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Самарова А.О. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Ткач В.С. – студентка кредитно-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тодорова К.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В.В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шепель М.С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шпак І.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Шумська А.О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Юрист М.В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Бойчева О.П., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів.....	7
Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств.....	13
Варналій А.О., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз рівня інфляції та його вплив на економічні показники.....	19
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження місцевих бюджетів.....	27
Стародубцева Т.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз державного боргу України.....	34
Унтілов В.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз грошового обігу в Україні.....	40
Калантарчук Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне прогнозування валютних курсів.....	45
Джусенко Т.І., Погорєлова Т.В. Статистичне спостереження банківської системи України.....	52
Марушевська В.В., Погорєлова Т.В. Історичні аспекти розвитку статистики.....	57
Пухкан Н.М., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження депозитної діяльності комерційних банків України.....	62
Ткач В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження активів комерційних банків України.....	68
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом.....	74
Іванов М.В., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз валютних операцій комерційних банків України.....	79
Попряга Ц.І., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження кредитної діяльності комерційних банків.....	87
Самарова А.О., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання ліквідності та платоспроможності банківської системи України.....	93
Георгіу О.А., Милашко О.Г. Валовий національний дохід як один з основних показників СНР на прикладі Іспанії.....	99
Кравченко А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз турпотоків між Україною та Великобританією.....	104

Георгіу О.А., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Іспанії та України.....	109
Голубчикова Ю.В., Мылашко О.Г. Влияние Франции на развитие мировой экономики	114
Гуцол А.А., Мылашко О.Г. Статистический анализ использования услуг облачных вычислений.....	119
Дарій А.М., Милашко О.Г. Аналіз використання мережі інтернет в Україні.....	128
Іванов М.П., Милашко О.Г. Характеристика підприємств, що використовували комп'ютер продовж року.....	132
Кравченко В.К., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання мережі Інтернет.....	137
Никитюк К.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж на підприємствах.....	142
Ревунов М.С., Милашко О.Г. Застосування комп'ютерних технологій для надання накладних рахунків.....	147
Тодорова К.С., Милашко О.Г. Проблеми зовнішньої трудової міграції населення України.....	153
Шепель М.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз використання соціальних медіа на підприємствах.....	159
Шпак І.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз торгівлі через комп'ютерні мережі.....	165
Шумська А.О., Милашко О.Г. Використання ІКТ для надання рахунок-фактур.....	171
Юрист М.В., Милашко О.Г. Статистичний аспект аналізу видів зовнішнього зв'язку з мережею Інтернет.....	177
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичне оцінювання місцевих бюджетів України.....	182
Галіта К.Ю., Погорєлова Т.В. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України та їх статистичний аналіз.....	188
Манєва К.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз страхового ринку в Україні.....	195
Варналій А.О., Ольвінська Ю.О. Сучасні тенденції заробітної плати в Україні.....	201

СТАТИСТИЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Джусенко Т. І.¹, Погорєлова Т. В.²

1 – студент, кредитно-економічний факультет,
2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Джусенко Т. І., Погорєлова Т. В. Статистичне спостереження банківської системи України. Обґрунтовано необхідність дослідження банківської системи України. Розглянуто поняття «банківська система» та встановлено її суть. Виявлено методологічні підходи комплексного статистичного дослідження діяльності банків. Проведена оцінка фінансового стану ПАТ КБ «Приватбанк».

Ключові слова: банківська система, статистичне спостереження, одиниця статистичного спостереження, динаміка, рентабельність, власний капітал.

Джусенко Т. И., Погорелова Т. В. Статистическое наблюдение банковской системы Украины. Обоснована необходимость исследования банковской системы Украины. Рассмотрено понятие «банковская система» и установлена ее суть. Вывявлено методологические подходы комплексного статистического исследования деятельности банков. Проведена оценка финансового состояния ПАО КБ «Приватбанк».

Ключевые слова: банковская система, статистическое наблюдение, единица статистического наблюдения, динамика, рентабельность, собственный капитал.

Djusenko T. I., Pogorelova T. V. Statistical observation of the banking system of Ukraine. The necessity of studying the banking system of Ukraine is substantiated. The concept of "banking system" is considered and its essence is established. Methodological approaches of complex statistical research of banks activity are revealed. An assessment of the financial situation of PJSC KB "Privatbank" was conducted.

Keywords: banking system, statistical observation, unit of statistical observation, dynamics, profitability, own capital.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Джусенко, Т. І. Статистичне спостереження банківської системи України [Текст] / Т. І. Джусенко, Т. В. Погорєлова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 52 – 56.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Банківська система є складовою більш широкої системи - економічної системи держави. У

сучасних умовах банківська система відіграє важливу роль у державі і стає інструментом впливу на економічні процеси, як у внутрішній так і в зовнішній політиці держави. Від її ефективного функціонування залежать розподіл внутрішнього валового продукту і національного доходу, регулювання грошового обігу, кредитування, фінансування та досягнення інших економічних і соціальних досягнень держави.

У зв'язку з цим надзвичайно важливого значення набуває проблема організації процесу статистичного вивчення показників діяльності банківської системи.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Значний внесок у дослідження різних аспектів банківської діяльності зробили такі вітчизняні та закордонні вчені, як А.В Головач, І.Т. Балабанов, В.М. Гусаров, Б. Дюран, А.М. Єріна, А.С.Катрич, Ф.Мостеллер, П. Оделл, П. Роуз, Г. Харман та ін. Однак дана тема статті на сьогоднішній день є недостатньо вивченою, тому і потребує більш детального дослідження.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналізуючи наукову літературу із зазначеною тематикою, можна дійти висновку, що обрана тема статті на сьогоднішній день є недостатньо вивченою, тому і потребує більш детального дослідження.

Мета статті. Висвітлити теоретичні засади і практичні рекомендації щодо статистичного аналізу діяльності банків.

Виклад основного матеріалу. Банківська система як сукупність різних видів національних банків і кредитних установ, що діють в рамках загального грошово-кредитного механізму [1], є одним з найважливіших елементів інфраструктури економіки України.

Вона суттєво впливає на створення взаємозв'язку між виробниками продукції та її споживачами (продавцями і покупцями). Банківська система є складовою більш широкої системи - економічної системи держави. У сучасних умовах банківська система відіграє важливу роль у державі і стає інструментом впливу на економічні процеси, як у внутрішній так і в зовнішній політиці держави. Від її ефективного функціонування залежать розподіл внутрішнього валового продукту і національного доходу, регулювання грошового обігу, кредитування, фінансування та досягнення інших економічних і соціальних досягнень держави [2].

Успішний розвиток і надійність банківської системи в умовах ринкової економіки багато у чому залежить від результатів статистичного аналізу в банках, що дозволяє виявляти їхні слабкі та сильні сторони, визначати конкретні шляхи розв'язання проблем. Саме тому її статистичне спостереження відіграє ключове значення в отриманні інформації про стан і розвиток економіки країни.

Статистичним спостереженням називають спланований, науково організований збір даних про соціально-економічні явища та процеси. Воно є завжди масовим, таким, яке має справу з безліччю різноманітних фактів [3,с.12]. У процесі статистичного спостереження одержують

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

первинну статистичну інформацію, яка потрібна для здійснення функцій статистики. Суть їх полягає в одержанні у найкоротший строк повної і достовірної інформації про досліджувані факти. Тобто найважливішим завданням статистичного спостереження є одержання точної і вірогідної інформації, яка об'єктивно відображає фактичний стан речей.

При цьому одиницею статистичного спостереження називають складовий елемент об'єкта дослідження, який є основою рахунку і носієм істотних ознак і властивостей, які підлягають реєстрації. Це первинний елемент об'єкта дослідження.

Джерелами статистичної інформації є:

- звітність (вторинне спостереження);
- спеціально організоване статистичне спостереження – реєстрація даних, що надходять безпосередньо від об'єкта (первинне спостереження);
- реєстри – первинне постійне спостереження [4], [11].

Головними завданнями статистичного вивчення банківської системи України є науково обґрунтована організація статистичного спостереження, збирання, оброблення і аналізу статистичних даних, що характеризують результати діяльності банків.

У цілому сформувати цілісну уяву про окремо взятий банк можна за наявності інформації: про загальні фінансові характеристики банку; про структуру і адекватність його капіталу; про ліквідність банку; про притаманні йому ризики; про керівництво і акціонерів банку; про суму резервів банку для відшкодування кредитних та інших потенційних втрат [9],[10].

Проведемо оцінку фінансового стану ПАТ КБ «Приватбанк». Для цього проаналізуємо основні показники економічної діяльності банку за 2016-2017 рр. (табл. 1.). Інформаційною базою фінансового аналізу є консолідований звіт про фінансовий стан (баланс) ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр.

Таблиця 1

Дані для проведення фінансового аналізу ПАТ КБ «Приватбанк»
за 2016-2017 рр., млн. грн. [5]

Показники	31.12. 2015 р.	31.12.2016 р.	31.12. 2017 р.	$\Delta_{2016-2017pp}$
Розмір чистих активів	149 328	176 842	212 813	63 485
Зобов'язання	128 065	154 303	188 316	60 251
Статутний капітал	14 897	16 352	18 101	3 204
Власний капітал	21 263	22 539	24 497	3 234
Чистий прибуток	1 533	1873	48	-1 485

Аналіз показників табл.1, показав, що у ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр. відбулося зростання:

- чистих активів на 63 485 млн. грн.;
- зобов'язань на 60 251 млн. грн.;

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

- статутного капіталу на 3 204 млн. грн.;
- власного капіталу на 3 234 млн. грн..

Але чистий прибуток ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр. зменшився на 1485 млн. грн. Обсяг фінансово-аналітичної інформації дає змогу простежити динаміку тенденцій економічного розвитку ПАТ КБ «Приватбанк», а також оцінити головні фінансові показники.

На підставі даних таблиці 1 проведемо фінансовий аналіз ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр., використовуючи такі показники:

- рентабельність активів;
- рентабельність власного капіталу;
- коефіцієнт достатності власного капіталу;
- коефіцієнт надійності власного капіталу;
- коефіцієнт загальної ліквідності

У табл. 2 розраховані узагальнені результати фінансового аналізу ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр.

Таблиця 2

Узагальнені показники фінансового аналізу
ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 рр., % [5]

Показники	Формула розрахунку	31. 12. 2015 р.	31. 12. 2016 р.	31. 12. 2017 р.	$\Delta_{2016-2017}$ рр
Рентабельність активів	чистий прибуток / активи	1,027	1,059	0,023	-1,004
Рентабельність власного капіталу	чистий прибуток/ власний капітал	7,210	8,310	0,196	-7,014
Коефіцієнт достатності капіталу	власний капітал / активи	14,239	12,745	11,511	-2,728
Коефіцієнт надійності капіталу	власний капітал/ зобов'язання	16,603	14,607	13,008	-3,595
Коефіцієнт загальної ліквідності	активи/ зобов'язання	116,603	114,607	113,008	-3,595

Проаналізуємо фінансову діяльність ПАТ КБ «Приватбанк» за 2016-2017 роки за показниками, розрахованими у табл. 2.

Рентабельність є відносним показником ефективності роботи банку. Нормативне значення цього коефіцієнта для рентабельності активів – 0,75 -1,5. Як бачимо з таблиці 2, для ПАТ КБ «Приватбанк» ці показники приймають нормативні значення у 2015-2017 роках, у 2017 році рентабельність активів значно знизилася на 1,004% та приймає значення 0,023%, що значно менше нормативу. Оптимальне значення рентабельності власного капіталу – 0,1-0,2%. Для ПАТ КБ «Приватбанк» спостерігаємо зменшення цього показника у 2017 році порівняно з 2015 р. та 2016 р., яке складає 0,196%, але воно у межах нормативного.

Коефіцієнт достатності капіталу має бути не менше 0,1. Для ПАТ КБ «Приватбанк» на протязі 2015-2017 років цей коефіцієнт перевищує нормативне значення. Отже, можна зробити висновок, що власний капітал банк використовує досить ефективно. Підвищення рейтингів ПАТ КБ «Приватбанк» відображає позитивний вплив на капіталізацію та ліквідність банку угоди з продовження термінів єврооблігацій, а також стабільну ситуацію в банку та його лідируючі позиції на українському ринку.

Висновки. У процесі дослідження нам вдалося виявити головні особливості статистичного спостереження та визначити комплекс прийомів статистичного спостереження банківської системи, дотримання і реалізація яких в економічному процесі, забезпечить ефективне функціонування банківської системи в цілому та окремих банківських установ. Це сприятиме більшій стійкості банку до загальноекономічних і соціальних зрушень. Найбільшій актуальності статистичний аналіз діяльності банків набуває в сучасних умовах, коли в країні відбуваються економічні зміни, що впливають на надійність і діяльність банків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська система — Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Банківська_система
2. Функціонування банківської системи України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1572052148134/pravo/pitannya_funktsionuvannya_bankivskoyi_sistemi_ukrayini
3. Статистика. Курс лекцій для студентів курсів усіх форм навчання всіх спеціальностей (Відп. за випуск К. Д. Семенова. – Одеса: ОДЕУ, ротاپринт, 2011р.–140 с.
4. Статистичні спостереження. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/7/17.pdf>
5. Фінансова звітність – ПриватБанк. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost>
6. Банківські операції: підручник / за ред. В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янської. – К. : Знання, 2010. – 727 с.
7. Благодир Я. Я. Управління кредитними ризиками на основі удосконалення їх оцінки: автореф. дис. канд. екон. наук / Я. Я. Благодир – Львів : ЛНУ, 2016 – 24 с.
8. Батковський В.А. Рейтингова оцінка діяльності банків / В.А. Батковський // Фінанси України. – 2014. № 5. – С. 145-150.
9. Погорелова Т.В. До питання статистичного оцінювання концентрації та диференціації банківського капіталу / Т. В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 35. Одеса: ОДЕУ, 2009. – С.442-446.
10. Погорелова Т.В. До питання статистичного оцінювання ефективності банківської системи України Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. Вип. 4 (47). Одеса: ОНЕУ, 2012. – С. 73-79.
11. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М.,

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 4

Частина II

**Одеса
2018**

